

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2014 ජූලි
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2015 අගෝස්තු

සංයුක්ත ගණිතය I
Combined Maths I

12 ශ්‍රේණිය

* B කොටසින් ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

B කොටස

09. (i) විසඳන්න. $(x - 5)(x - 7)(x + 6)(x + 4) = 504$
- (ii) $(x - a)(x - b) + (x - b)(x - c) + (x - c)(x - a) = 0$ වර්ගජ සමීකරණයේ මූල දෙකම තාත්වික වන බවද, එම මූල සමාන වන්නේ $a = b = c$ වනවිට පමණක් බවද පෙන්වන්න.
- (iii) $lx^2 + nx + n = 0$ සමීකරණයේ මූලවල අනුපාතය $\frac{p}{q}$ ට සමාන වේ නම්,

$$\sqrt{\frac{p}{q}} + \sqrt{\frac{q}{p}} + \sqrt{\frac{n}{l}} = 0$$
 බව පෙන්වන්න.
10. (i) $\log_a n = x$ සහ $\log_b n = y$ නම් $\frac{x - y}{x + y} = \frac{\log b - \log a}{\log b + \log a}$ බව පෙන්වන්න.
- (ii) $x^2 + y^2 + z^2 - yz - zx - xy = \frac{1}{2}\{(y - z)^2 + (z - x)^2 + (x - y)^2\}$ බව පෙන්වන්න.
 මෙහි $x \neq y \neq z$ වන තාත්වික සංඛ්‍යා වේ. තවද $x^2 + y^2 + z^2 > yz + zx + xy$ බවද පෙන්වන්න.
- (iii) $f(x) = 2x^3 + 3x^2 - 3x + q$ යන බහුපදයෙහි q ශුන්‍ය නොවන නිඛිලයකි. $(x - q)$ යන්න $f(x)$ හි සාධකයක් නම් q හි අගය සොයන්න. q හි මෙම අගය සඳහා $f(x)$ ඒකර සාධකවල ගුණිතයක් ලෙස දක්වන්න.
- (iv) නින්න භාගවලට වෙන් කරන්න.
$$\frac{x^3 + 4x^2 - 10x + 6}{(x - 3)(x^2 + 4)}$$
11. (i) $6^x - 4(3^x) - 2^x + 4 = 0$ විසඳන්න.
- (ii) $3x \leq \frac{2x^2}{x+1} \leq x - 6$ අසමානතාව සපුරාලන x හි අගය කුලකය සොයන්න.
- (iii) $y = x^3 + (a - 1)x^2 + (b - a)x - b$ ශ්‍රිතයේ $(x - 1)$ සාධකයක් බව පෙන්වන්න. ඉතිරි සාධකය දක්වන ශ්‍රිතය $t(x)$ නම් $t(x) = x^2 + ax + b$ බව පෙන්වන්න. $t(x) = (x - A)^2 + B$ ආකාරයට දක්වා A හා B හි අගයන් a, b ඇසුරින් සොයන්න. $t(x)$ හි අවම අගය $x = 3$ විට, 6 නම් a හා b සොයන්න. $t(x)$ දළ ප්‍රස්තාරය අඳින්න.

12. (i) සීමා අගයන්න. $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{x} - \sqrt{\cos^{-1} x}}{\sqrt{x+1}}$

(ii) $y = (\tan x)^{\sin x} - (\sin x)^{\tan x}$ නම්

$\frac{dy}{dx} = (\tan x)^{\sin x} [\sec x + \cos x \ln |\tan x|] - (\sin x)^{\tan x} [1 + \sec^2 x \ln |\sin x|]$ බව පෙන්වන්න.

(iii) PQRS සෘජුකෝණාස්‍රයකි. PQ = p හා QR = q වේ. මෙහි යාබද ශීර්ෂ තවත් සෘජුකෝණාස්‍රයක යාබද පාද ඔස්සේ පිහිටයි නම් දෙවන සෘජුකෝණාස්‍රයේ උපරිම වර්ගඵලය $\frac{(p+q)^2}{2}$ බව පෙන්වන්න.

13. (i) $ax + by + c = 0$ රේඛාව මත (α, β) ලක්ෂ්‍යයේ ප්‍රතිබිම්බයේ ඛණ්ඩාංක $\{\alpha + at, \beta + bt\}$ බව පෙන්වන්න. මෙහි $t = \frac{-2(a\alpha + b\beta + c)}{a^2 + b^2}$ වේ.

(ii) $ax + by + c = 0$ රේඛාව මත $lx + my + n = 0$ රේඛාවේ ප්‍රතිබිම්බ රේඛාවේ සමීකරණය සොයන්න.

(iii) $x - y + 1 = 0$ රේඛාව, රොම්බසයක විකර්ණයක් සමීකරණයක් වේ. එහි එක් පාදයක් $2x - y - 1 = 0$ වේ. රොම්බසයේ ශීර්ෂයක් $(-1, 0)$ වන්නේ නම් ඉතිරි පාදවල සමීකරණ සොයන්න.

14. (i) $A + B + C = \pi$ නම් $\frac{1 - \cos A + \cos B + \cos C}{1 + \cos A + \cos B - \cos C} = \frac{\tan A/2}{\tan C/2}$ බව පෙන්වන්න.

(ii) පහත දැක්වෙන ත්‍රිකෝණමිතික සමීකරණ විසඳන්න.

(a) $\sin 2\theta + \sin 4\theta + \sin 6\theta = 0$

(b) $\tan^{-1}\left(\frac{x-1}{x-2}\right) + \tan^{-1}\left(\frac{x+1}{x+2}\right) = \frac{\pi}{4}$

(iii) සයින් ප්‍රමේය ප්‍රකාශ කරන්න.

සම්මත අංකනයෙන් ABC ත්‍රිකෝණයේ පාද a, b, c වනවිට, $\frac{a+b}{5} = \frac{b+c}{7} = \frac{c+a}{6}$ නම්

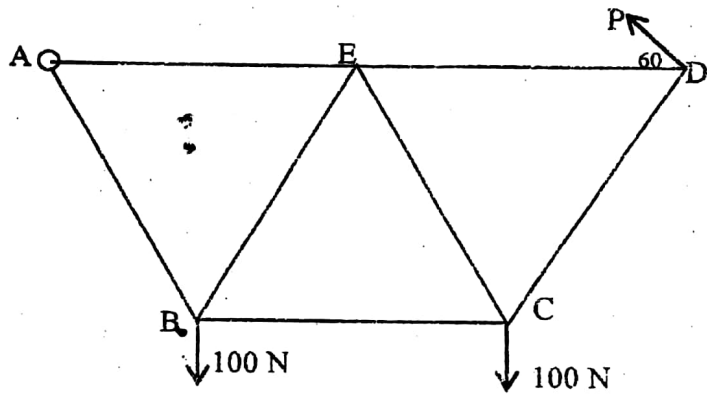
$\frac{\sin A}{2} = \frac{\sin B}{3} = \frac{\sin C}{4}$ බව පෙන්වන්න.

13. (a) ත්‍රිකෝණයක පාද ඔස්සේ ක්‍රියාකරන විශාලත්වයෙන් හා දිශාවෙන් වූ ඒකකල බල 3 ක් මගින් වස්තුවක් සමතුලිතතාවයේ පැවතිය හැකිද? පහදන්න.
- (b) W බරැති සමාන ඒකාකාර දඬු 5 ක් ඒවායේ කෙළවරවල් සුමටව සන්ධි කර ABCDE සවිධි පංචාස්‍රයක් සාදා එය A සන්ධියෙන් එල්ලා තිබේ. CD දණ්ඩ තිරස් වන පරිදි සිරස් තලයක සමතුලිතව තබා ඇත්තේ BC හා DE හි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යවලට සම්බන්ධ කරන සැහැල්ලු තිරස් දණ්ඩක ආධාරයෙනි.
- (i) CD දණ්ඩ මත C හෝ D සන්ධියේ සිරස් ප්‍රතික්‍රියාව $\frac{w}{2}$ බවද
  - (ii) B සන්ධියේ ප්‍රතික්‍රියාවේ තිරස් හා සිරස් අගයන් පිළිවෙලින් $2w \cot 36^\circ$ සහ $\frac{3w}{2}$ බවද
  - (iii) සැහැල්ලු දණ්ඩේ තෙරපුම $4w \cot 36^\circ + 2w \tan 18^\circ$ බව ද පෙන්වන්න.

14.

සුමට ලෙස සන්ධි කර ඇති සමාන දිගින් යුත් සැහැල්ලු දඬු හතකින් සමන්විත රාමු සැකිල්ලක් රූපසටහනේ දක්වේ. A හිදී සුමට ලෙස අසව් කර තිබේ. B හා C හිදී එක එකක් 100N ක් වන භාර දෙකක් දරයි. AE, ED හා BC දඬු තිරස් වන පරිදි, තිරසට 60° සාදන දිශාවේ D හිදී යොදන ලද P බලයක් මගින් රාමු සැකිල්ල සිරස් තලයක සමතුලිතතාවයේ තබා ඇත. P හි අගය සොයා බෝ අංකනය භාවිතයෙන් එක් එක් දණ්ඩේ ප්‍රත්‍යාබල සොයා ඒවා ආතති හා තෙරපුම් ලෙස වෙන් කර දක්වන්න.

